

**КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

2934.

Врз основа на член 46 став 1 точка а) и став 2 и член 184 точка љ) од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ бр. 95/2005, 25/2007, 7/2008, 57/2010, 135/2011, 13/2013, 188/2013 и 43/2014), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија, постапувајќи по Барањето на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје број 03-3039/1 од 02-06-2014 година, на седницата одржана на ден 30.6.2014 година донесе

РЕШЕНИЕ

1. СЕ ДАВА СОГЛАСНОСТ на Одлуката за измени и дополнувања на Статутот на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје број 02-2829/1 од 26.5.2014 година, освен на член 1.

2. СЕ ЗАДОЛЖУВА Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје во рок од 15 календарски дена по приемот на ова Решение во Одлуката за измени и дополнувања на Статутот на Централниот депозитар за хартии од вредност АД Скопје број 02-2829/1 од 26-05-2014 година:

- во член 17 став 2 да изврши замена на зборовите “првата алинеја” со зборовите “третата алинеја”;

- да изврши бришење на ставот 3 од членот 26.

3. Ова решение влегува во сила со денот на негово донесување и истото ќе се објави во Службен весник на Република Македонија.

Бр. УП1 08-71
30 јуни 2014 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
м-р **Елизабета Чингаровска, с.р.**

2935.

Врз основа на член 112 став 3, член 112-б, член 112-в, член 112-г, член 112-д, член 112-ѓ, член 112-е, член 112-з, член 112-с, член 112-и, член 112-ј, член 112-љ, член 112-н и член 190 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 95/05, 25/2007, 7/2008, 57/2010, 135/2011, 13/2013, 188/2013 и 43/2014), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија на седницата одржана на ден 30.6.2014 година донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ И УСЛОВИТЕ ЗА ОБУКА И ПОЛАГАЊЕ
НА ПОСЕБЕН СТРУЧЕН ИСПИТ ЗА РАБОТА
СО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ****Општи одредби****Член 1**

Со Правилникот за начинот и условите за обука и полагање на посебен стручен испит за работење со хартии од вредност се уредуваат:

- организацијата и начинот на одржување на обуката за работење со хартии од вредност, испитните области, условите за избор на предавачи, обврските на предавачите и кандидатите и динамика за одржување на обуката;

- организација на испитот за работење со хартии од вредност, надзор над регуларноста на испитот и динамиката за одржување на испитот;

- начин и постапка за признавање на документ издаден од глобална професионална организација од областа на хартиите од вредност или од надлежен орган (регулаторно тело) во земја членка на ЕУ, Европски економски простор, Швајцарската конфедерација, САД

или друга земја со чиј надлежен орган (регулаторно тело) е склучен договор за меѓусебно признавање на професионални квалификации на принцип на реципроцитет, со кој се докажува стекнатата квалификација во странство во областа на работење со хартии од вредност;

- други прашања од значење за обезбедување на фер, транспарентен и рамноправен третман на сите кандидати кои следат обука и полагаат стручен испит за работење со хартии од вредност.

Организација на обука и стручен испит**Член 2**

(1) Обука и стручен испит за работење со хартии од вредност организира и спроведува Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија (во понатамошниот текст: Комисија).

(2) За реализација на стручните и административните работи за потребите на спроведување на обуката и стручниот испит за работење со хартии од вредност се формира работна група од лица вработени во Комисијата.

(3) Стручниот испит технички го спроведува правно лице избрано по пат на јавна набавка од Комисијата.

(4) За обуката и полагањето на стручниот испит за работење со хартии од вредност и на поправниот дел од испитот, кандидатот плаќа надомест утврден со Тарифникот за утврдување висина на надоместоци што ги наплатува Комисијата за хартии од вредност на РМ.

Обука и стручен испит**Член 3**

(1) Обуката и стручниот испит за работење со хартии од вредност се спроведува врз основа на констатирана потреба од Комисијата, но не помалку од еднаш годишно.

(2) Времето и местото за организација на обуката и стручниот испит за работење со хартии од вредност се објавуваат на веб страницата на Комисијата и во најмалку 2 дневни весника кои излегуваат на цела територија на Република Македонија, 30 дена пред почеток на обуката.

(3) Обуката се организира во работни денови во попладневните часови и во денови на викенд, согласно распоредот кои кандидатите го добиваат првиот ден на обуката.

(4) Стручниот испит за работење со хартии од вредност го полагаат кандидатите кои имаат добиено решение од Комисијата за исполнување на условите за полагање на испитот.

Начин на одржување на обуката**Член 4**

(1) Обуката за работење со хартии од вредност се одржува согласно подготвена програма, која е составен дел на овој правилник.

(2) Обуката за работење со хартии од вредност е со фонд од 40 часа.

(3) Обуката се организира ако за истата се пријават најмалку 30 учесници.

(4) Доколку за обуката се пријават помалку од 30 учесници, истата ќе се спроведе како менторска настава, за што пријавените учесници ќе бидат навремено известени.

(5) Следење на наставата не е задолжително.

Уредувачки совет**Член 5**

(1) За подготовка на Прирачник за обука и полагање на стручен испит за работење со хартии од вредност се формира Уредувачки совет.

(2) Уредувачкиот совет се состои од 4 члена од кои еден е Претседател на советот. Составот на уредувачкиот совет се утврдува со посебна одлука на Комисијата за секоја обука.

(3) Членовите на уредувачкиот совет добиваат надомест за подготовка на Прирачникот, кој го утврдува Комисијата со посебна одлука.

Едукатори

Член 6

(1) Наставата во рамките на обуката за работење со хартии од вредност ја спроведуваат лица кои имаат универзитетско образование и работно искуство од десет години од соодветната област за која ќе држат предавања.

(2) Во спроведување на обуката може да учествуваат и признати стручњаци од праксата од земјата и од странство.

(3) За избор на едукатори Комисијата објавува покана за доставување на понуди на својата веб страна.

(4) Изборот на едукаторите го врши Комисијата за спроведување на испитот, врз основа на критериумите утврдени во поканата за доставување на понуди.

(5) Списокот на избраните едукатори се објавува на веб страната на Комисијата.

Права и обврски на едукаторите

Член 7

(1) Едукаторите имаат право на паричен надомест утврден со посебна одлука на Комисијата.

(2) Трошоците за едукаторите ги покрива Комисијата.

(3) За дополнително одржаните предавања, едукаторите не добиваат дополнителен надомест.

(4) Едукаторите се должни да ги одржуваат предавањата според утврдениот распоред од страна на Комисијата, за кој дале претходна согласност.

(5) Во случај на спреченост, едукаторите се должни да обезбедат адекватна замена, по претходна согласност од Комисијата.

(6) За секоја област за која се определени, едукаторите се должни да подготват соодветни материјали за предавање, без дополнителен надомест, согласно програмата и насоките дадени од Комисијата. Подготвените материјали се составен дел на Прирачникот за обука и полагање на стручен испит за работење со хартии од вредност.

(7) За секое предавање, без дополнителен надомест, едукаторите се должни да подготват соодветна презентација и тој материјал во писмена или електронска форма (ЦД или е-маил) да го достават до Комисијата, најдоцна 5 дена пред одржување на предавањето.

(8) Во рок од 3 дена по нивниот избор, едукаторите се должни да подготват листа на испитни прашања и задачи од соодветната област и да ги достават до Комисијата.

Кандидати за следење на обука

Член 8

(1) Право на следење на обука и полагање на стручен испит за вршење на работење со хартии од вредност, има лице кое ги исполнува следниве услови:

1) да има завршено најмалку четиригодишно средно образование и со искуство од најмалку една година во областа на финансиите;

2) да има присуствувало на обука за полагање на стручен испит за работење со хартии од вредност која ја организира Комисијата за хартии од вредност;

3) да не е осудуван со правосилна судска одлука за кривично дело во последните пет години пред поднесување на барање за дозвола за работење на брокер и

4) да не е осудуван со правосилна судска одлука за сторено кривично дело предизвикување стечај на правно лице.

(2) Кандидатот пријавата за следење на обуката и полагање на испитот за работење со хартии од вредност ја доставува до Комисијата во писмена форма во рокот определен во соопштението за организирање на обука, објавено во дневните весници и на веб страницата на Комисијата, заедно со следнава документација:

- доказ за исполнување на условите од став 1 на овој член и

- доказ за уплатен надомест согласно Тарифникот за утврдување висина на надоместоци што ги наплатува Комисијата за хартии од вредност на РМ.

(3) Доколку дипломата за завршено високо образование е стекната во странство, покрај документацијата определена во став 2 на овој член, кандидатот поднесува доказ за нострификација издаден од соодветен надлежен орган согласно закон.

Права и обврски на кандидатите

Член 9

(1) Кандидатите кои ќе ја следат обуката за работење со хартии од вредност на почетокот на обуката добиваат распоред на предавањата и основна литература (Прирачник за обука и полагање на стручен испит за работење со хартии од вредност).

(2) Кандидатите на крајот на секое предавање пополнуваат листа за присутност, со цел на крајот од обуката оние кандидати кои ги следеле предавањата од секоја соодветна област да пополнат анкета за квалитетот на предавањата, предавачите и литературата за обуката.

Стручен испит и испитни рокови

Член 10

(1) Стручниот испит за работење со хартии од вредност се состои од два дела и тоа:

1) прв дел (теоретски дел), со кој се проверува теоретското знаење на кандидатите и

2) втор дел (практичен пример), со кој се проверува способноста за примена на законите во практиката.

(2) Испитот се одржува најдоцна во рок од 60 дена од денот на завршувањето на обуката.

(3) Испитните рокови за полагање на стручниот испит за работење со хартии од вредност се одржуваат најмалку еднаш на 3 месеца.

(4) По завршувањето на обуката, Комисијата за спроведување на стручниот испит во испитен календар однапред ги определува термините за одржување на испитот и истите ги објавува на веб страницата на Комисијата.

(5) Рокот на пријавување за полагање на стручниот испит е најдоцна 5 дена пред датумот утврден во испитниот календар за одржување на стручниот испит. Кандидатот за полагање на испитот се пријавува лично или преку испраќање на пријава по пат на е-маил.

(6) Кандидатот има право да го полага првиот дел од стручниот испит во најмногу 3 последователни термини утврдени за полагање на испитот.

(7) Кандидатот има право да го полага вториот дел од стручниот испит во најмногу 2 последователни термини по завршувањето на првиот дел (теоретскиот дел).

(8) Доколку кандидатите не го положат првиот и вториот дел од испитот по спроведеното прво полагање, при секое наредно полагање уплатуваат на сметката на Комисијата надомест за повторно полагање на

стручниот испит, чија висина е утврдена со Тарифникот за утврдување висина на надоместоци што ги наплаќува Комисијата за хартии од вредност на РМ. Доказот за платен надомест се доставува заедно со пријавата.

(9) Кандидатите имаат обврска да го положат стручниот испит во рок од 2 години од денот на завршувањето на обуката.

(10) Доколку пријавените кандидати не го положат стручниот испит за работење со хартии од вредност во рокот од ставовите 6, 7 и 9 на овој член, ќе се смета дека не го положиле испитот.

(11) Лицата од став 10 на овој член, имаат право на пријавување на наредна обука, на начин и под услови утврдени со овој Правилник.

Член 11

Со посебен договор склучен со Комисијата, се уредуваат правата и обврските на вработените во Комисијата кои ќе ја следат обуката и ќе го полагаат стручниот испит за работење со хартии од вредност.

Место и начин на полагање на стручниот испит

Член 12

(1) Стручниот испит за работење со хартии од вредност се полага во просторија за полагање на испит, посебно опремена со материјално-техничка и информатичка опрема, интернет врска и опрема за снимање на полагањето.

(2) Стручниот испит се полага во точно утврдените термини, во присуство на двајца овластени претставници од Комисијата, членовите на Комисијата за спроведување на испитот, еден претставник од Министерството за финансии, еден претставник од Владата на Република Македонија на предлог на Канцеларијата на претседателот на Владата на Република Македонија и еден информатичар предложен од Министерството за информатичко општество и администрација.

(3) Стручниот испит за работење со хартии од вредност се полага во работни денови, но во одредени случаи и во денови на викенд.

Комисија за спроведување на испитот

Член 13

(1) Комисијата за спроведување на испитот ја сочинуваат компетентни и стручни лица утврдени со посебна одлука на Комисијата.

(2) Комисијата за спроведување на испитот се состои од 5 члена, од кои еден е претседател на комисијата.

(3) Комисијата за спроведување на испитот ги верификува прашањата за полагањето на стручниот испит за работење со хартии од вредност, врши ревизија и ажурирање на базите на прашања и базите на практични примери и задачи најмалку еднаш годишно, врши избор на едукатори при што должна е во текот на одржување на испитот да ја обезбеди тајноста на податоците.

(4) Членовите на Комисијата за спроведување на испитот добиваат годишен надомест во висина од една просечна плата објавена од Државниот завод за статистика исплатена во РМ за претходната година.

Почеток на стручниот испит

Член 14

(1) Испитот започнува во точно определеното време и трае согласно со времето утврдено со овој Правилник за секоја испитна област/предмет.

(2) Закаснување на испит, може да се толерира, но само доколку од почеток на испитот не поминале повеќе од 10 минути од оправдани причини.

(3) Заради идентификација, кандидатот е должен пред почетокот на испитот да стави на увид на дежурните лица лична карта или пасош.

Напуштање на испитот

Член 15

(1) За време на траење на испитот, кандидатот не може да ја напушти просторијата доколку истовремено не го предаде и тестот.

(2) Доколку лицата од член 13 став 2, забележат дека кандидатот користи недозволено средство во текот на траење на испитот или се однесува на начин кој ја загрозува регуларноста на испитот, го одземаат тестот на тој кандидат и му наложуваат на кандидатот да ја напушти просторијата.

(3) Во случај на став 2 на овој член, на испитниот список и на тестот се забележуваат причините за одземањето на тестот и времето кога кандидатот е отстранет од испитот.

(4) Доколку кандидатот кој полага испит не ги почитува правилата и користи недозволен средства во текот на испитот, Комисијата, на предлог на членовите на Комисијата за спроведување на испитот, може да забрани полагање на испитот во рок најмногу до 6 месеци.

Записник

Член 16

(1) За текот на испитот се води записник.

(2) Записникот за текот на испитот содржи: датум и време на одржување на испитот, име и презиме на членовите на Комисијата за спроведување на испитот, име и презиме на лицата од член 13 став 2 кои присуствувале во текот на полагањето на испитот, број на пријавени кандидати кои го полагале испитот и име и презиме на лицата кои биле отстранети од полагање на испитот, согласно член 16 на овој Правилник.

(3) Записникот го потпишуваат членовите на Комисијата за спроведување на испитот.

Испитни области

Член 17

(1) Првиот дел од стручниот испит за работење со хартии од вредност се полага по предметите:

Испитна област	Траење на испитот
Суштина, функции и законска регулатива за функционирањето на пазарот на капитал на Република Македонија	120 минути
Акции	120 минити
Обврзници	120 минути

(2) За предметите: Акции и Обврзници, се полага втор дел од стручниот испит за работа со хартии од вредност кој се состои од: практичен пример и задачи кои кандидатот треба да ги реши врз основа на анализа на практичниот пример.

(3) Се смета дека кандидатот успешно го положил секој од модулите доколку освои најмалку 70% од вкупниот број на предвидени позитивни поени за тој модул, но не помалку од 40% точни одговори за секоја од испитните области/предмети во соодветниот модул.

(4) Успехот на испитот се оценува со „положил“ или „не положил“.

(4) Се смета дека кандидатот успешно го положил испитот за работење со хартии од вредност доколку го положил првиот и вториот дел од стручниот испит за работење со хартии од вредност.

Објавување на резултати, право на увид, приговор и жалба**Член 18**

(1) Комисијата во рок од 5 дена од денот на полагањето на вториот дел од стручниот испит на својата веб страна го објавува неофицијалниот список на положени кандидати.

(2) Кандидатите кои не го положиле вториот дел од стручниот испит имаат право во рок од 3 дена да извршат увид во тестот и да испратат писмена забелешка до Комисијата за спроведување на испитот. За извршењето увид се составува записник.

(3) По приговорот одлучува Комисијата за спроведување на испитот, во рок од 7 дена од денот на приемот на забелешките.

(4) По истекот на рокот за решавање на забелешките, Комисијата на својата веб страна објавува официјална листа на положени кандидати.

Издавање на уверение**Член 19**

(1) На кандидатите кои го положиле првиот и вториот дел на стручниот испит за работење со хартии од вредност, Комисијата во рок од 15 дена од денот на завршувањето на испитот издава уверение за положен стручен испит за работење со хартии од вредност.

(2) Лицето чие уверение издадено од Комисијата е изгубено, уништено или сл., може од Комисијата да побара издавање на дупликат на уверение.

(3) Кон барањето од став 2 на овој член за издавање на дупликат на уверение, се приложува следново:

- причината за потребата од издавање на дупликат на уверение од Комисијата, како и периодот на следење на обуката и датумот на полагање на стручниот испит за работење со хартии од вредност,

- во случај на губење на истото, доказ дека изгубеното уверение е огласено за неважечко, согласно позитивните законски прописи и

- доказ за уплатен надомест за издавање на дупликат на уверение за работење со хартии од вредност.

Признавање**Член 20**

(1) Признавањето на документ издаден од глобална професионална организација од областа на хартиите од вредност, од надлежен орган (регулаторно тело) во земја членка на ЕУ, Европски економски простор, Швајцарската конфедерација, САД или друга земја со чиј надлежен орган (регулаторно тело) е склучен договор за меѓусебно признавање на професионални квалификации на принцип на реципроцитет со кој се докажува стекнатата квалификација во странство во областа на работење со хартии од вредност го врши Комисијата на начин утврден со овој Правилник.

Барање за признавање**Член 21**

(1) Комисијата врши признавање на документите издадени од глобална професионална организација од областа на хартиите од вредност, од надлежен орган (регулаторно тело) во земја членка на ЕУ, Европски економски простор, Швајцарската конфедерација, САД или друга земја со чиј надлежен орган (регулаторно тело) е склучен договор за меѓусебно признавање на професионални квалификации на принцип на реципроцитет со кој се докажува стекнатата квалификација во странство во областа на работење со хартии од вредност врз основа на поднесено барање од заинтересираното лице. Во прилог на барањето заинтересираното лице поднесува:

- нотарски заверен превод на диплома или уверение за завршено високо образование или документ за нострификација издаден од надлежен државен орган за диплома или уверение за завршено високо образование во странство или диплома или уверение за завршено високо образование во Република Македонија;

- нотарски заверен превод на документ издаден од глобална професионална организација од областа на хартиите од вредност, од надлежен орган (регулаторно тело) во земја членка на ЕУ, Европски економски простор, Швајцарската конфедерација, САД или друга земја со чиј надлежен орган (регулаторно тело) е склучен договор за меѓусебно признавање на професионални квалификации на принцип на реципроцитет со кој се докажува стекнатата квалификација во странство во областа на работење со хартии од вредност;

- наставен план и програма на обуката за работење со хартии од вредност објавен од страна на странски надлежен орган (регулаторно тело) врз основа на која е издаден документ со кој се докажува стекнатата квалификација во странство во областа на работење со хартии од вредност, освен ако документот за работење со хартии од вредност е издаден од надлежен орган (регулаторно тело) во земја членка на ЕУ, Европски економски простор, Швајцарската конфедерација, САД или друга земја со чиј надлежен орган (регулаторно тело) е склучен договор за меѓусебно признавање на професионални квалификации на принцип на реципроцитет;

- доказ за уплатен надомест утврден со Тарифникот за утврдување висина на надоместоци што ги наплатува Комисијата за хартии од вредност на РМ;

- друга документација на барање на Комисијата.

Комисија за признавање**Член 22**

(1) Комисијата со одлука именува Комисија за признавање од најмалку 3 члена од лицата кои се членови на Комисијата за спроведување на испитот.

(2) Комисијата за признавање во постапката на признавање ги зема во предвид:

- наставниот план и програма освен ако документот е издаден од надлежен орган (регулаторно тело) во земја членка на ЕУ, Европски економски простор, Швајцарската конфедерација, САД или друга земја со чиј надлежен орган (регулаторно тело) е склучен договор за меѓусебно признавање на професионални квалификации на принцип на реципроцитет;

- реномето на институцијата која го издала сертификатот;

- правата кои произлегуваат од стекнатото звање;

- други околности од значење за признавањето.

(3) Комисијата за признавање во постапката на признавање, ја зема во предвид пристигнатата писмена документација на лицето кое бара признавање.

(4) Комисијата за признавање во постапката на признавање може од лицето кој го поднел барањето за признавање да побара и други документи кои се од важност за донесувањето на одлуката, како и оригиналните документи на увид.

Извештај на Комисијата за признавање**Член 23**

(1) Комисијата за признавање во рок од 15 дена од денот на поднесување на барањето и комплетна документација наведена во членот 22 од овој Правилник подготвува извештај во кој се анализира планот и програмата и правата кои произлегуваат од стекнатото звање и ги предлага на Комисијата областите или деловите од областите кои лицето треба да ги положи, за да може документот издаден од глобална професионална

организација од областа на хартиите од вредност, од надлежен орган (регулаторно тело) во земја членка на ЕУ, Европски економски простор, Швајцарската конфедерација САД или друга земја со чиј надлежен орган (регулаторно тело) е склучен договор за меѓусебно признавање на професионални квалификации на принцип на реципроцитет со кој се докажува стекнатата квалификација во странство во областа на работење со хартии од вредност да биде признат и со тоа да може да се издаде уверение за работење со хартии од вредност од Комисијата.

Решение за признавање

Член 24

(1) Комисијата го усвојува извештајот на Комисијата за признавање и го известува кандидатот дека услов за издавање уверение е задолжително полагање на испитната област - Регулатива за пазарот на капитал во Република Македонија и евентуално другите области или делови од области кои ги утврдила Комисијата за признавање.

(2) По исклучок на став 1 од овој член, доколку постои договор за меѓусебно признавање на професионални квалификации на принцип на реципроцитет со надлежното регулаторно тело на странската држава која го издала сертификатот, Комисијата го известува кандидатот дека единствен услов за признавање на сертификатот е полагање на испитната област - Регулатива за пазарот на капитал во Република Македонија.

(3) Лицето кое поднело барање за признавање на уверение/сертификат, може да ги полага испитните области од став 1 на овој член, во термините за полагање кои ги организира Комисијата, согласно член 11 од овој Правилник.

(4) По положувањето на испитните области од став 1 на овој член, Комисијата донесува Решение за издавање на уверение за работење со хартии од вредност.

(5) Комисијата води евиденција на признатите сертификати и трајно ја чува документацијата.

Овластени брокери

Член 25

(1) Услуги поврзани со работење со хартии од вредност на клиенти може да вршат само овластени брокери.

(2) Брокер треба да има положено стручен испит за работење со хартии од вредност што го организира Комисијата.

Преодни и завршни одредби

Член 26

(1) Со влегувањето во сила на овој Правилник престанува да важи Правилникот за начинот и условите за обука и полагање на посебен стручен испит за работење со хартии од вредност (Службен весник на РМ број 122/06, 28/08 и 84/08).

Бр. 09-807/2
30 јуни 2014 година
Скопје

Комисија за хартии од вредност
на Република Македонија
Претседател,
м-р **Елизабета Чингаровска**, с.р.

ПРИЛОГ 1

1. Глобална структура на наставната програма

	Наслов на темата	Број на часови
1	Суштина, функции и законска регулатива за функционирањето на пазарот на капитал на Република Македонија	10
2	Акции	15
3	Обврзници	15
	Вкупен број на часови:	40

2. Детална структура на наставната програма:

1. Суштина, функции и законска регулатива за функционирањето на пазарот на капитал на Република Македонија

1.1. Вовед и преглед на релевантната регулатива

1.2. Меѓународна регулатива (EU, IOSCO и др.)

1.3. Домашна регулатива:

1.3.1. Главни закони (Закон за хартии од вредност, Закон за инвестициски фондови, Закон за преземање на акционерски друштва)

1.3.2. Специфични делови од други закони (Закон за трговски друштва, даночна регулатива и др.)

1.3.3. Комисијата за хартии од вредност како регулатор на пазарот на хартии од вредност.

2. Акции

2.1. Структура и функционирање на пазарите на хартии од вредност

2.1.1. Пазар на капитал

2.1.2. Примарен пазар на капитал

2.1.3. Секундарен пазар на капитал

2.1.4. Берза и вонберзански пазари (ОТС)

2.1.5. Иновации и тенденции

2.2. Индикатори на пазарот на хартии од вредност

2.2.1. Фактори во создавање на индикатори

2.2.2. Серија на индикатори на пазарот на акции

2.2.3. Серија на индикатори на пазарот на обврзници

2.2.4. Композитни индикатори на акции и обврзници

2.3. Ризик на акционерскиот капитал и негово мерење

2.3.1. Теорија за пазарот на капитал

2.3.2. Еднофакторски модели (САРМ)

2.3.3. Однос помеѓу системскиот ризик и приносот

2.3.4. Тестирање на САРМ

2.3.5. Теорија на арбитражно вреднување (АРТ)

2.3.6. Повеќефакторски модели

2.4. Анализа на пазарот и стопанските гранки и вреднување на акциите

2.4.1. Примена на методот на дисконтирање на дивиденда на пазарот на капитал

2.4.2. Проценка на стапките на раст на дивиденда

2.4.3. Проценка на очекуваниот профит по акција (EPS)

2.4.4. Пресметка на очекуваната стапка на принос на акција

2.4.5. Анализа на економските циклуси и економските гранки

2.4.6. Проценка на стапката на принос на економската гранка

2.4.7. Релативно вреднување и ratio на релативно вреднување

2.5. Анализа на компаниите и вреднување на акции

2.5.1. Анализа на компанијата

2.5.2. Проценка на внатрешната вредност (intrinsic value)

2.5.3. Проценка на профитот по акција на компанијата

2.5.4. Проценка на профитните мултипликатори (earnings multipliers)

- 2.5.5 Анализа на растечките компании
- 2.5.6 Мерење на додадената вредност
- 2.5.7 Анализа на акциите на глобалните компании
- 2.6 Техничка анализа
 - 2.6.1 Дефиниција и претпоставки
 - 2.6.2 Предности на техничката анализа
 - 2.6.3 Предизвици на техничката анализа
 - 2.6.4 Правила на техничката анализа
 - 2.6.5 Индикатори на техничката анализа
- 3. Обврзници
 - 3.1 Должнички хартии од вредност
 - 3.1.1 Карактеристики на должничките хартии од вредност
 - 3.1.2 Обезбедување на исплатата на обврзниците
 - 3.1.3 Структура на пазарот на должнички хартии од вредност
 - 3.2 Ризици од инвестирање во обврзници
 - 3.2.1 Каматен ризик
 - 3.2.2 Ризик на кривата на принос
 - 3.2.3 Ризик отповикување и предвременно плаќање
 - 3.2.4 Ризик на реинвестирање
 - 3.2.5 Кредитен ризик
 - 3.2.6 Ризик на ликвидност
 - 3.2.7 Девизен ризик
 - 3.2.8 Инфлаторен или ризик на куповна моќ
 - 3.2.9 Ризик на волатилност
 - 3.2.10 Ризик од настани (политички, регулаторен, природен, преземање)
 - 3.3 Видови и карактеристики на обврзници
 - 3.3.1 Државни обврзници
 - 3.3.2 Општински обврзници
 - 3.3.3 Корпоративни обврзници
 - 3.3.4 Меѓународни обврзници
 - 3.3.5 Крива на принос на државните обврзници
 - 3.3.6 Мерење на спривовите на принос (апсолутни, релативни, ratio на принос)
 - 3.3.7 Ефекти на големината на емисијата и ликвидност на спред
 - 3.3.8 Формирање на распон на каматни стапки
 - 3.3.9 Каматен своп и своп распон
 - 3.4 Вреднување на должнички хартии од вредност
 - 3.4.1 Основни принципи на вреднување
 - 3.4.2 Традиционални принципи на вреднување
 - 3.4.3 Без арбитражен пристап на вреднување
 - 3.4.4 Модели на вреднување
 - 3.5 Мерење на каматен ризик
 - 3.5.1 Пристап на полно вреднување
 - 3.5.2 Влијание на ценовната волатилност на карактеристиките на обврзниците
 - 3.5.3 Рочност
 - 3.5.4 Конвексност
 - 3.5.5 Цена на базниот поен (вклучително и неговата врска со дурација)

2936.

Врз основа на член 190 од Законот за хартии од вредност („Службен весник на РМ“ број 95/2005, 25/2007, 07/2008, 57/2010, 135/2011, 13/2013, 188/2013 и 43/2014) и член 15 од Законот за девизно работење („Службен весник на РМ“ број 34/2001, 49/2001, 103/2001, 54/2002, 32/2003, 51/2003, 81/2008, 24/2011, 135/2011 и 188/2013), Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија на својата седница одржана на 30.6.2014 година го донесе следниот

П Р А В И Л Н И К
ЗА УСЛОВИТЕ И НАЧИНОТ ЗА ДАВАЊЕ ОДОБРЕНИЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ, ОДНОСНО ЗА РЕГИСТРИРАЊЕ НА СТРАНСКИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Со Правилникот за условите и начинот за давање одобрение за издавање, односно за регистрирање на странски хартии од вредност во Република Македонија

(во натамошниот текст: Правилник) се уредуваат условите и начинот под кои може да се добие одобрение за издавање, односно за регистрирање на странски хартии од вредност во Република Македонија.

Член 2

Барање за одобрение за издавање, односно регистрирање на странски хартии од вредност во Република Македонија, до Комисијата за хартии од вредност (во понатамошниот текст: Комисија) поднесува странскиот издавач на хартии од вредност (во понатамошниот текст: издавачот).

Член 3

(1) Одредбите од Законот за хартии од вредност што го регулираат издавањето, понудата и продажбата на хартии од вредност се применуваат соодветно во постапката на давање одобрение за издавање, односно регистрирање на странски хартии од вредност во Република Македонија.

(2) Издавањето, односно регистрирањето на странски хартии од вредност во Република Македонија може да се врши по пат на јавна понуда и по пат на приватна понуда.

Член 4

Во случај на издавање, односно регистрирање на странски хартии од вредност во Република Македонија по пат на јавна понуда, издавачот до Комисијата поднесува Барање за одобрение за издавање, односно регистрирање на странски хартии од вредност во Република Македонија во форма и содржина определена со Правилникот за содржината на барањето за одобрение за издавање на хартии од вредност по пат на јавна понуда („Службен весник на РМ“ број 6/2007 и 147/2010). Во прилог на Барањето издавачот ја приложува документацијата определена со Правилникот за документите што ги доставува издавачот на хартии од вредност при поднесување на барањето за одобрение за јавна понуда на хартии од вредност („Службен весник на РМ“ број 28/2008).

Член 5

Во случај на издавање, односно регистрирање на странски хартии од вредност во Република Македонија по пат на приватна понуда, издавачот до Комисијата поднесува Барање за одобрение за издавање, односно регистрирање на странски хартии од вредност во Република Македонија во форма и содржина определена со Правилникот за формата и содржината на барањето за одобрување на приватна понуда на хартии од вредност („Службен весник на РМ“ број 6/2007, 88/2007 и 4/2012), акт за издавање на хартии и вредност и предлог соопштение до јавноста во форма и содржина определена со Правилникот за формата и содржина на соопштението за издавање на хартии од вредност по пат на приватна понуда („Службен весник на РМ“ број 110/2006).

Член 6

Во секој од документите од член 4 и 5 на овој Правилник издавачот наведува дека станува збор за издавање на странски хартии од вредност во Република Македонија.

Член 7

(1) Кон барањето од член 4 и член 5 на овој Правилник, издавачот до Комисијата доставува и долгорочен кредитен рејтинг на издавачот, изготвен од една од следните кредит рејтинг агенции: Moody's, Standard & Poor's (S&P) или Fitch.